

Szerkesztői iroda
Kossuth Lajos-utca (Máriaffy-ház).
 hová a lap szellemi részét megillető közle-
 mények intézendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:
 Egész évre 32 korona.
 Félévre 16 korona.
 Negyedévre 8 korona.
 Egy hóra 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és
 ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Hol az igazság?

Kolozsvár, jan. 22.

Azok a jeles hazafiak, a kik idejüket a minisztereknek való udvarlás és a kormány kegyéből nyert tisztelet között szökták megosztani, a most folyó parlamenti harc ellen a legélesebb vádakat szeretik hangoztatni. Azt mondják, hogy úgy kereskedelmi, mint gazdasági bajaink egyenesen az egy év óta folyó obstrukcióból származnak és ha még a harcolók tovább is küzdenek a Bécsből kreált kormány és a magas katonai körök nemzetirtó munkája ellen: akkor Magyarországon olyan üzleti, gazdasági pangás áll be, a melyet hosszú idők munkájának is nehéz lesz helyrehozni.

Az ilyen beszéd, az ilyen valótlan hirtetés természetesen csak a rövidlátóknak és az ügyefogyottaknak van szánva. Hiszen a ki csak fölületesen is ismeri Magyarországnak akár kereskedelmi, akár gazdasági viszonyait, az igen jól tudja, hogy az obstrukció előtt éppen úgy meg volt a nyomorúságos állapot, a mint meg van most és meg lesz ezután is mindaddig, a míg Magyarországot a harminczhat esztendő óta uralkodó, ugynevezett szabadelvű párt szellemében kormányozzák.

Az obstrukció semmi egyéb, mint a nemzeti ébredés első léleket vétele, a melyet hamarabb felismertek Bécsben, mint az itthon vezérlő politikai csillagok. Azért siettek ráítani, hol vesztegetéssel, hol fenyegetéssel. Olykor simán, olykor gorombán. Igérték, és lágyan simogattak, hogy a nemzetben ébredő öntudat ismét álmokkóros zsiadássalba essék. Az osztrák machináció nem volt egészen hiába való, mert ime a Kossuth Ferencz tigrisei ketrecbe vonultak és a nagy mameluk erdő zugába, mely Héderváryt elbuktatta és Tiszát meg se látta, most meglapulva fekszik a geszti földesur lábai előtt. Csak Apponyi és hívei kerülgetik még a hatalmi fény sugarát melengedő áldásait. Es csak tizenöt ember szánta rá magát, hogy a nemzetnek élő törvényben gyökeredző és életbe való fontos kérdést semmittevő ígéretek fejében nem ad fel és nem követi el ezáltal a jogfeladás gyáva munkáját.

Most hát az a Tisza párt legfontosabb ügye és az ország legnagyobb érdeke, hogy azokat, a kik a nemzet jogait végső lehelletig akarják megvédelmezni, el kell némitani. Uglátszik, hogy a kivégzésre a kormány már készalatt pályázatot is hirdetett, mert egyes pályamunkák a kormánypárt telivér lapjaiban meg is látták a napvilágot. Egyik azt ajánlja, hogy a „lázonzó elemek”-et az erős kéz üsse le egyszerűen a házszabályok erőszakos módosításával. A másik ajánlat a Ház elnökeit uszítja a

harcolókra. Legujabban a legfrissebb Tisza lap azt ajánlja, hogy vizsgálják meg darabonként személyi minőségére nézve mind a tizennégy harczost. Szeretessék meg mindeniknek a hiteles politikai élet és jellemrajza. Akkor majd ki sül, hogy kik ők. Azt nem mondja az illető, hogy valamenyen szemenszedett csavargók, de ezen vizsgálatból még is csak valami ilyen féle eredményt remél. Ugy-e bár gavalléros egy fegyver!

Látható tehát, hogy a kormány nagy dologra készül. Csakhogy ez is, mint minden egyéb, a mi a szabadelvű kormányzás elvei szerint történik, egy fontos tényezőt, a nemzeti közvéleményt, kihagyta a számításból. A nemzet ugyanis lelkesedésével a harczosokat támogatta akkor is, a mikor még a szabadelvű párt egy része és a függetlenségi párt egészében obstruált egy olyan rendszer ellen, amely az ország jogait konfiskálta és az ország gazdasági, kereskedelmi és ipari ügyeit bénította csak azért, hogy Ausztriának, honnan a hatalom és dicsőség származik — kedvébe járjon. Igaz, hogy azóta a régi gárda ismét a régi hatalmi rendszer husos-fazakai köré gyülekezett — igaz, hogy a Ferencz-párt ismeretlen okból leszerelt, de az is igaz, hogy az a sérelem, a mely az obstrukciót életre hívta, nincsen orvosolva. Ennélfogva a nemzet még nem szerelt le és nem is fog leszerelni, hanem igazat ad azoknak, a kik a nemzeti jogokért, a nemzeti aspirációkért tovább küzdenek.

Azok a gazdasági bajok, azok a kereskedelmi és ipari mizeriák, azok a nemzeti sérelmek, nem a harcolók hibájából származtak, hanem származtak és származnak abból a rendszerből, abból a politikai állapotokból, a melyeket a szabadelvű párt teremtett és fenn akar tartani beláthatatlan időköz.

A mikor tehát a nemzet vagyoni, erkölcsi, vagy politikai károsodását konstatálják — akkor csak a most fennálló kormányrendszer bűnét állapítják meg. A harcoló töredék tehát önmagához következetes és hazájához hű, nemzete érdekét szívén viseli akkor, midőn tovább harcol mindazok ellen, a kik durva göggel és hatalmi erőszakkal a nemzeti aspirációk és jogok letörését tűzték ki feladatukul.

Az igazság nem azok részén áll, a kik leszereltek. Nem is azok részén a kik félreálltak és legkevésbé azok részén a kik visszatértek a régi bálvány imádásához. Ezt az első pillanatra látja mindenki. A nemzet rokonszenve pedig egyenesen és határozottan azokhoz fordul, a kik az igazság megvédelmezésére szövetkeztek.

Hiábavaló beszéd hát az, hogy azok, a kik a parlamentben küzdenek okozták a fennálló bajokat. Hiszen

egyidejűek azok a szabadelvű kormányzási rendszerrel, a melyik soha sem képviselte a nemzeti akaratot, hanem arra hatalmi sulyának minden erejével ráfektet, hogy mozdulni se tudjon. Most már megmozdult. Azok a harczosok csak a megmozdult nemzet látható szervei. A mozdulat nemskára nagyobb és erősebb lesz. Leszerelni sem lehet többé, mert erejét a nemzeti életösztön energiája kölcsönzi és az a tudat, hogy a küzdelem igaz ügyért történik.

Változás a főrendek sorában. Mint a hivatalos lap mai száma is közli, a főrendház 1904. évi januárius hó 20-án tartott ülésében a Besztercebányán elhalálozott Rimely Károly megyés püspök főrendi tag, a Futtakon elhalálozott idősb gróf Chotek Rezső örökös jogu főrendiházi tag nevének az igazoló bizottság által a főrendek jegyzékéből történt törlését tudomásul vette; dr. Bothy Zsolt élethosszigan kinevezett főrendiházi tag nevét, Halvány-Deusch Sándor élethosszigan kinevezett főrendiházi tag nevét, báró Roszner Ervin fiumei kormányzó nevét, gróf Teleki József sárpataki lakos földbirtokos nevét a főrendek jegyzékébe pótlólag beiktatta.

A tapolczai választás. A tapolczai választókerületben az időközi választás este hét órakor ért véget. Az eredmény a következő: Leadtak összesen 2017 szavazatot, ebből Makfalvy Géza államtitkárra esett 1415, Pák Jánosra 602 szavazat. Eszerint Makfalvayt 813 szavazattöbbséggel megválasztott képviselőnek jelentette ki a választási elnök.

Országgyűlés.

A t. Házról.

Tegnap távirati tudósításunk kiegészítésül még a következőket közöljük a tegnapi országgyűlés lefolyásáról:

Szünet után a nemzeti disszidensek közül Sággy Gyula, Apponyi Albert grófának ezen régi, kipróbált híve szólalt fel rendkívül nagy érdeklődés mellett. Kijelentette, hogy azon utóbb felmerült aggályos jelenségek miatt szólal föl, a melyek az egész válságot nyugtalanítják és hogy a kibontakozás útját keresse. A közös hadügyminiszter beszédével szemben, a melylyel a miniszterelnök azonosította magát, veszélyben forog a szabadelvű párt katonai programja s ezért a katonai reformok nagyobb biztosítást követelte. Majd a harcolókhoz fordult, hogy a magyar vezényszóért folytatott küzdelmet halasszák el későbbre, most úgy se tudják kivívni.

— Álljanak mellém, kivívjuk! — kiáltja Hellebronth Géza.

Beszéde közben egy közbeszólás révén az ex-lexben való felosztásról is beszélt s itt hangyulózta, hogy egy Kossuth-párti képviselő egy interjúban helyeselte azt.

— Ki az? — kérde Barta Ödön, a ki találva érezte magát.

— A nemzeti párt meg helyeselte a

parallel-üléseket — fakadt ki erre Polónyi Géza, ami óriási felháborodást keltett a nemzeti disszidenseknél.

— Hisz épp a parallel-ülések miatt léptünk ki — kiáltja Batthyány Tivadar gróf. Hogy beszélhet ilyen zöldet az ur!

— Szégyelje magát! Nebeszéljen valótlán dolgokat — harsogja Szentiványi Árpád. Az elnök végre csöndet teremtett, s Sággy befeszíthette beszédét pártbívei zajos helyeslései között. A kibontakozásra az egyedüli helyes utnak a pártközi tárgyalásokat tartja.

Vihar.

A következő szónok Kovács Pál kéri, hogy beszédét holnap mondassa el, mivel ugyanis mindjárt háromnegyed 3.

Elnök: Nem lehet ezt a kérdést még előterjeszteni. (Nagy zaj.)

Szederkényi Nándor: A házszabályokhoz kér szót. (Nagy zaj jobbról.)

Elnök: Nem lehet, mivel Kovács Pál van a sor.

Lengyel Zoltán: A praxis más. Ez nem járja, ezt nem fogjuk tűrni. (Zaj.)

Elnök: A képviselő urnak nem adtam szót, nem szólhat.

Lengyel Zoltán: Másfél évig más volt a gyakorlat. (Zaj.)

Szederkényi Nándor: A házszabályokhoz kérek szót. (Zaj.)

Elnök: Ha folytatja a képviselő ur ezt az eljárást, azt kénytelen vagyok a Ház elnöki renitencziának tartani. (Nagy zaj.)

Lengyel Zoltán: A házszabályokhoz kérek szót! (Zaj.)

Elnök: nem adhatom meg a szót! (Zaj.) Felkiáltások jobbról: Az elnök zárja be a vitát.

Lengyel Zoltán: Szót kérek!

Elnök: Rendreutasítom Lengyelt!

Lengyel Zoltán: Szót kérek! (Zaj.)

Elnök: Másodszor is rendreutasítom Lengyelt! (Zaj.) Harmadszor is rendreutasítom. (Óriási zaj. Az elnök valamit beszél, az egész ellenzék felugrál, pokoli zaj uralkodik e teremben, a többség feláll és szavaz valami fölött. Kitérő pokoli zaj az ellenzéken.)

Ugron Gábor: Tessék csendet csinálni az elnöknek, azután valami fölött szavaztatni! (Nagy zaj.)

Zichy Aladár gróf: A házszabályokhoz kért szót. (Nagy zaj.)

Lengyel Zoltán: A házszabályokhoz kért szót (Kitérő nagy zaj és felkiáltások jobbról. Az elnök akar beszélni.)

Elnök: (Folytonosan cseveg.)

Lengyel Zoltán: Szót kérttem! (Zaj.)

Elnök: Közben a Ház szavazott s az elnök a határozatot kimondta. (Kitérő nagy zaj és ellenmondások az ellenzéken.)

Felkiáltások: Nem igaz! Az elnök hazudik! (Zaj.)

Zichy Aladár gróf: A házszabályokhoz szól.

Felkiáltások jobbról: Nem lehet!

Elnök: Közben a Ház szavazott, de a Ház mást csinált, azért adja meg a szót.

— A házszabályokhoz kért szót! (Zaj.)

— A házszabályokhoz kért szót! (Zaj.)

— A házszabályokhoz kért szót! (Zaj.)

— A házszabályokhoz kért szót! (Zaj.)

— A házszabályokhoz kért szót! (Zaj.)

— A házszabályokhoz kért szót! (Zaj.)

— A házszabályokhoz kért szót! (Zaj.)

— A házszabályokhoz kért szót! (Zaj.)

— A házszabályokhoz kért szót! (Zaj.)

— A házszabályokhoz kért szót! (Zaj.)

— A házszabályokhoz kért szót! (Zaj.)

— A házszabályokhoz kért szót! (Zaj.)

— A házszabályokhoz kért szót! (Zaj.)

— A házszabályokhoz kért szót! (Zaj.)

— A házszabályokhoz kért szót! (Zaj.)

— A házszabályokhoz kért szót! (Zaj.)

— A házszabályokhoz kért szót! (Zaj.)

— A házszabályokhoz kért szót! (Zaj.)

— A házszabályokhoz kért szót! (Zaj.)

— A házszabályokhoz kért szót! (Zaj.)

— A házszabályokhoz kért szót! (Zaj.)

— A házszabályokhoz kért szót! (Zaj.)

— A házszabályokhoz kért szót! (Zaj.)

— A házszabályokhoz kért szót! (Zaj.)

Kiadóhivatal:

Kolozsvárt, Szentegyház-utca 22.

Egy négyszögecentiméternyi — hirdetési ár 8 fillér. Gyárosok, kereskedők és iparosok árakodványban részesülnek.

Reklam sora 2 korona.

Hivatalos közlemények sora 5 kor

Ngilttéri cikkek garmond sora után 40 fillér fizetendő.

Zichy Aladár gróf: A kérdés feltevését senki sem hallotta, tehát a szavazat semmis. (Zajos helyeslés az ellenzéken.) Kovács nem beszélt, csak engedélyt kért a szólásra. A szót megvonhatta az elnök Kovácsotól, de a szólásszabadságtól meg nem fsszthatja. (Zajos helyeslés az ellenzéken.)

— Elnök: A rendetlenkedés ellen kért intézkedést a Házról. (Zaj.)

Szederkényi Nándor: A házszabályokhoz kérek szót.

Elnök: Tessék!

Szederkényi Nándor: Kovács Pál kérese fölött kellett volna először dönteni. (Zaj.) Az elnök megtette észrevételeit, hogy a kérelemnek hely nem adható.

Lengyel Zoltán: Az elnök nem római pápa, hogy csalhatatlan lenne. (Zaj.)

Szederkényi Nándor: A Ház már többször megadta azt a méltánosságot, hogy teljesítette a szónok kérését. Az elnöknek szavazás alá kellett volna bocsátani a kérés. Majd bírálat tárgyává fogjuk tenni az elnök eljárását. Az elnök szót is megfosztotta szózási jogától. Az elnök nem házszabályszerűleg járt el vele szemben. (Zajos helyeslés az ellenzéken.) Az elnök e házszabályellenes eljárást majd valami módon szóvá teszük még. Az egész eljárás házszabályellenes volt. (Zaj.)

Tisza István gróf: A házszabályok szerint a tanácskozás befejezése előtt egy negyedórával kérheti a szónok beszéde elhalasztását. A szónok tehát, ha háromnegyed három óra előtt felhívatik, beszédét köteles elmondani s házszabályaita már nem lehetséges, mikor a szónok megkezdte beszédét.

Felkiáltások az ellenzéken: Nem kezdte meg!

Tisza István gróf: A házszabályokat hűen kezelte az elnök, mikor nem adta meg a szózási jogot.

Felkiáltások: Hisz most is beszélünk!

Tisza István gróf: Az elnök méltánosságából. Az elnököt fogja, hogy megadja a szózási jogot. (Zaj.) Kötelességünk a házszabályokat szigoruan végrehajtani. (Helyeslés jobbról.)

Elnök: Hangoztatja, hogy a házszabály szerint járt el.

Lengyel Zoltán: Kérését terjesztett elő Kovács, de nem beszédét kezdte meg, tehát jögnök volt szót kérni a házszabályokhoz. Ha az elnök a kérés teljesítését megtagadja, ahhoz a Ház minden tagja hozzá szólhat (Zaj.) Igazunk volt, mert azután megadta az elnök a szót Zichynek, Szederkényinek, szólának. (Zajos helyeslés az ellenzéken.) Nincs joga az elnöknek szót a mentelmi bizottsághoz utasítani, mert a házszabályokhoz szót kért. A házszabályokhoz való szótás jogát el nem konfiskálhatják, ilyen gyalázatoság... (Zaj.)

Elnök: Rendreutasítja a szót.

Lengyel Zoltán: ... nem tűrünk. A mentelmi bizottság határozatait respektálni nem fogja. A meghívó döggya a Ház határozata közölve sem lett a bizottsággal, a jegyzőkönyv hitelesítve nincs s már is kézbesítették neki a meghívót, hogy holnap délelőtt fél 10

rán és alt szólamokat már rég gyermekek énekelik. Több városban convictusokat tartanak fön arra a célra, hogy az egyházi énekesi pályára lépő gyermekeket ott teljesen kiképezzék éneken és zenében.

Az igaz, hogy ott minden valamirevaló városnak fizetett templomi ének és zenekara van, és az egyházi zenekarlát végzett ifjúnak biztos megélhetési módra van kiltatása.

A regensburgy convictusban mintegy 60 gyermek van, kik a székesegyházban a sopran és alt szólamokat énekelik. Es ezek a 10—16 éves gyermekek a legnagyobb precizitással és kitartással énekelik Palestrina világhírű műveit, a többi közt a 9 szolamu Marcell pápa misét, Assumpta est Mariat, valamint a többi elassicusok, mint Anerio, Bani, Nanini, Viadana, Orjandó, stb. műveit

Hogy ezek betanítása és előadása mennyivel nehezebb mint a modern és fölbemászó dallam zeneműveké, azt minden zenész ember tudja.

Valami fenséges az, mikor a föltdár mögött felcsendül az üde tiszta gyermekhang, erőteljes férfihangoktól kísérv. Ennél lélekelőbbet képzélni nem lehet.

Annál misztikusabb, miután az orgona is a föltdár mögött van, s az énekar egyáltalán nem látható.

Egészen más ez, mint a mi kórusainkon legföbbször csak a saját dicsőségére éneklő kar éneke.

Ahol csak kivihető, ott egyházi énekesiskolákkal kellene segíteni, ahol pedig ez lehetetlen, ott a már meglovó kar kell hogy átvezesse hivatásának komolyságát, és olyan műveket úgy adjon elő, amint az a legszentebbhez méltó.

Aki igazán az istenitisztelethez illő komoly egyházi zenét akar, és a méltatlan trivialis zenét száműzni ohajja a templomból, az szívólv üdvözli és örömmel fogadja a reformokat.

TÁRCZA.

Még egyszer az egyházi zene.

Irta: Papp Márton.

X. Pius pápának az egyházi zene reformjára vonatkozó ismeretes rendelete nemcsak az egyházi zene művelői között, de az érdeklődő katolikus közönség körében is nagy feltűnést keltett.

Akik alaposabban ismerik az egyházi zene elvliagiasodását és küzdenek annak az egyház szelleméhez méltó visszaállításáért, azok igazi örömmel fogadják a szentatyja reform terveit.

A rendelet kibocsájtása óta számos hozzászólás történt a hírlapokban, de csodálatos, hogy a rendeletnek csak a nő énekesek mellőzésére vonatkozó része okozott a közönség körében nagyobb feltűnést.

Mintha bizony nem volna egyéb reformálni való is kórusainkon.

Az egyházi zenének kétségtelen főcélja az Isten dicsőítése, azonban csak úgy szolgálhat igazán Isten dicsőségére, ha csakugyan egyházi és minden világias színezettől mentes. A mai u. n. „egyházi zene” és a szinpadai zene között vajmi kevés különbség van. Az egyházi zene célja még a hívek lelki építése is. Hogy mennyiben felel meg a mai egyházi zene az említett céloknak és hogy mennyire szükséges az alapos reform, arra szolgáljon bizonyítékul a következő rövid leírás, amely — fájdalom — nagyon is élethűen festi a mi kórusainkon uralkodó rendszert.

Ünnep van. A hívó közönség egészen megtöltötte a tágas templomot, áhítatba merülve várja a szent mise kezdését. A csendet még csak a kóruson egybegyűlt katonazenekar tagjainak hangos beszélgetése zavarja, kik hangszereiket készítik elő, s

hogy a várakozás unalmát valamiképen elűzzék, bicskát és cseruzát vesznek elő és becses neveik megörökítésével tisztelik meg a kottatartó állványokat és az orgona hátulját. Hogy ezek a nevek leginkább „ek” és „cek”-kel végződnek, azt mondanom sem kell.

A karmester ur kezeit tördelve kétségbeesetten tekintget a kórus-ajtó felé sohajtva: mein Gott! mein Gott! mindjárt beharagognak és még egy énekes sincs a kóruson. Végre nagy zajjal feljő néhány énekes, férfiak és nők vegyesen és mintha a kórus nem is tartoznék a templomhoz, hangosan folytatják az utcán megkezdett élelnek diskurzust. A hölgyek elsősorban egymás tolettjét lebirálva, a piacz és cseled-mizeriákon keseregve, végre a még hiányzó szapulással folytatják a kedélyes társalgást. Az urak a mise utáni sörözés helyét döntik el.

Ismét nyílik a kórus-ajtó, s belibben rajta „Ó”, a mai nap hősnője, a primadonna. Mindnyájan üdvözlésére sietnek, a társalgás élénkebbé válik. Ónagysága makacs rekedtségről panaszodik és megkezdődik a rekedtség elleni czukrok ajánlgatása.

A csengetyű éles hangjára aztán csend lesz és megszólal a hangszerek királynéja az orgona? Dehogy szólal! Nagy lótas-futás támad, a zenészek nagy csörömpöléssel helyeikre ugrálnak, a karmesteri pálcza nagyot lendül és Bumm! Megkezdődik a második könnigráztú ütköz. A trombiták recsegnek, a dobok puffognak, s Ad Majorem Dei Gloriam, ugyanazt a Tuschit fújják, amit a katonai bankettekben a pohárköszöntőkhöz szoktak recsegtetni. A közönség ijedten fordul hátra, az áhítatos hangulatnak egyszerre vége és helyébe lép a kíváncsiság. Uram Teremtöm, mi lesz itten, hamar a kezdet is ilyen nagyszerű?

Megkezdődik a kirie. De hol van itt a hívó lélek alázatos kirie elejsonja? Van helyette valczser tempóba gyurt dob és trombita recsegés, mely az éneket teljesen el-

nyomja, hiában kékülnek-zöldülnek a csekély számú énekesek a nagy öröklődésben.

Glóriakor megismétlik a Tuschit, lehetőleg még nagyobb erővel, s csak azután kezdenek az énekez. De milyen ez a Glória? Az egyház erre vonatkozó szabályai szigoruan előírják, hogy a szent szöveget csontkitala ul és ismétlések nélkül kell énekelni. Itt pedig minden hang külön énekelni a Glória in eccelsist, et in terra paxot, meg ujra kezdik és lesz belőle Glória pax terra Glória, terra pax és rapax.” A sopránista okvetlen nem elégti ki az altistákat, erre beléharsoz a basszus is, hátha az ő hangjára beáll a pax? Biz az csak akkor áll be ha vége a Glóriának. Még akkor sem, mert folytatják a félbehagyott társalgást oly hangosan, hogy a pap intonatója alig hallatszik a kórusra.

A Glóriához hasonló módon nyomorítják agyon a Credot is, azzal a különbséggel, hogy itt megint mindegyiknek más Credója van, egyik nem hiszi azt, a mit a másik hisz. Az Et incarnatus dallamát a szólózó tenorista ur bátran énekelhetné az imádottja ablaka alatt mandolin-kísérettel szerezésnek is, annyira világias és érzélgős. Végre egy tuczat Amen után valahára vége a hadgyakorlatnak és következnek a nap attrakciója, az offertorium. Ónagysága előlében s nagy trémázás közben elkezd énekelni egy Ave Mariát. Hogy miért mindig ezt énekelnek offertoriumra, azt csak ők tudják.

Minden misének meg van a maga följajánlása, a mi szorosan összefügg a szentmise többi részével. Nálunk azonban ezzel tördőnek a legkevesebbet s azt hiszik, ha offertoriumról van szó, úgy annak okvetlen Ave Mariának kell lennie. Hozzá tehetnek még ehhez azt is, hogy ez az u. n. offertorium legföbbször valami helyi zenei kapacitás bűne, a mi különféle ismert opera és operett-dallamokból van összetákolva. Ezek a ferczelmények bizony a legkevésbé sem segítik elő az áhítatosságot, csupán azokat érdek-

*) Magyarul rablót jelent.

órára jelenjen meg a mentelmi bizottságnál. (Mozgás az ellenzéken.)

Felkiáltások balról: Gyalázat! Lengyel Zoltán: Nem csatlakozott még az obstrukcióhoz, mégis statáriális eljárást követnek el vele szemben. (Zaj.) Ebben a Házban mindig leszünk annyian, akik az erőszakoskodásnak utját állják. (Zajos helyeslés balról.)

Szívák Imre, a mentelmi bizottság elnöke: Mentegeti magát, hogy miért kézbessítették már Lengyelnek a meghívót. A mentelmi bizottság az ülés folyamán alatt ülésezett s intézkedett, hogy holnap fél 11 órakor üljön össze a bizottság. A házszabály szerint járt el. Jogszérelmet nem lát a meghívó kézbesítésében.

Ugron Gábor: A ház határozatai a hiteltelenség előtt nem hajthatók végre. A határozat nagy zajban hozott, még az a kérdéses, hogy a ház a holnapi ülésen hiteltel-e a határozatot. (Zajos helyeslés balról.)

Elnök: Az eddigi gyakorlat szerint jártak el. Megállapítja a holnapi ülés napirendjét s az ülést fél 4 órakor berekeszti.

Harcz tovább.

Bartha Miklós üdvözlése.

A zentai függetlenségi kör a következő üdvözlő iratot intézte Bartha Miklós orsz. képviselőhöz:

Nagyságos Képviselő ur!

A zentai függetlenségi kör választmányja elismerését és háláját nyilvánítja azért a fáradhatatlan önfeláldozó tevékenységért, amelyet Nagyságod a katonai vita során a magyar nyelv érdekében kifejtett.

Pájdalom, csak kevesen vannak azok, akik a képviselő uréhoz hasonló vaskövetkezetességgel és tántoríthatatlansággal ragaszkodnak a nemzet törvénybiztosította jogaihoz; de minél kevesebben vannak, annál érdemesebbek a nemzet hálájára Önök a rendületlen lelkes harcosok.

A nemzet szejmei immár felnyitottak és belátta azt, hogy eddig érdemtelenségre pazarolta bizalmát. A szabadelvű-párttól bebizonyult, hogy bármely pillanatban késő a nemzet sarkalatos jogait becsérélni a hatalom által biztosított anyagi hasznokért. Kossuth Ferenc és leszerelő társai pedig méltatlanok lettek a nemzet bizalmára azért, mert kitértek arról, hogy a nemzet igazaiért komoly küzdelmet folytatni képtelenek.

A nemzet jól megjegyezte magának, hogy kik az ő érzelmeinek hió tolmácsai, kik az ő vágyainak, kik az ő törekvéseinek igaz képviselői és csak az alkalmat várja, hogy feleltük ítéletet mondjon: „a jókat megjutalmazza, a gonoszokat megbüntesse.”

Nagyságod és küzdő társai nyugodtan várhatják a nemzet ítéletét, mert az igazságos lesz. Hisz az Önök küzdelme a nemzet harca. Elvhűségük a mi vigaszunk.

Fogadjon Nagyságod igaz hálánkat és tántoríthatatlan ragaszkodásunk őszinte nyilvánítását.

A zentai függetlenségi-kör választmányának megbízásából

Dr. Ellinger Jenő,
elnök.

LEVÉL.

Rákóczi-ünnepély.

Sz.-Keresztúr, jan. 21.

II. Rákóczi Ferencnek Kassán állítandó szobor-alapja javára Székely-Keresztúron a helybeli Műkedvelő Társulat f. évi jan. 16-án mulatsággal összekötött szép sikerű mulatságot rendezett.

Bevétel 269 kor. 80 fillér, kiadás 173 kor 49 fillér; 96 kor. 31 fillér tiszta jövedelmet küld be a Műkedvelő Társulat a szobor-bizottsághoz.

Nagy Rákóczival a székelyek együtt küzdöttek. Emléket is áldják, szentnek tartják.

Csontváz a tűzhelyen.

Angol regény.

Fordította: Amica.

(11).

VI.

Mili, fejét oldalvást tartva nézett ki a kis Elfíre. Látszott, hogy valami volt a fejében és anyja azt kérdezte:

— Nos, édes kis leányom. Mi az?

— Mama — válaszolja a gyermek Elfíre — éntve — nem tanulhatna ő velem? Az olyan kedves volna! En gyűlölöm egyedül tanulni.

— Ez nagyon jó gondolat — mondja De l'Orme asszony — valóban nagyon jó; mind a két gyermekre kellemes lesz. Euston kisasszony, a gyermekek mindig jobban és több szorgalommal tanulnak együtt, mint egyedül. Mit mond ez indítványra?

— Oh, madam, kegyed nagyon jó! — mondja Agnes, hálás könyekkel a szemében.

— Ej, édesem, az éppen annyira lesz az én kis leányom hasznára, mint Elfíkének. Tehát legyen úgy. Most itt kell hagynom magukat. Abban a könyves szekrényben megtalálja azokat a könyveket, melyekre szükség lesz. Most itt kell hagynom magam — ismételte és kiment a szobából.

Helén a folyosón találkozott vele.

— Mama — mondta — Geisler ur volt itt, felkérni Blankát, hogy ma délután menjen vele lovagolni.

— Nos, mit mondtok az atyá? —

— Mi nem tudtuk apát megtalálni. — Blanka menni akar. — Mama, ő mehet? — Geisler ur az atyátok barátja — válaszolja Edit hidegen és kétszerte idősebb Blankánál: Blanka mehet, ha neki úgy tetszik és Edit, ruháját kissé fölemelve, tovább ment.

Három óra tájt Geisler Orlof megjelent a szalonban, hol De l'Orme Guyt olvasva, a feleséget zongorázva és Blankát lovagló ruhába öltöztetve találta. Blanka nem engedte

ják. Bizonyítéka ennek e székely testület hazafias tette.

Műkedvelők énekára „Kurucz dalokat”, „Rákóczi kesergőjét” énekelte el nagy hatással. Fazekas Pál névű orsz. „Rákóczi hamvait” Kun Bélától szavalta el nagy hatással, az ő szép tehetségéhez, lelkesedéséhez méltó sikerrel. Fazekas Pál is a legnagyobb elismerésre méltóan szavalta el Sas Ede Rákóczi lelkét c. költeményét.

Majd előadták Kisfaludy Károly „Hűség próbája” c. egy felvonású vígjátékát. Szerepeltek benne: Dobray Pirokka, Dobray Kálmán, Nagy V. Miklós, Macskássy Lajos, Brandner Ede, Nagy Sándor, Szalontai Gábor és Laczkó Gyula.

Kedvesen, elismerésre méltóan játszottak mindnyájan. Hazafias célt szolgáltak. Erdemük nagy és többszörös.

Rákóczi elfogatása és Múlató kuruczok élőképeket nagy tetszés közti sikeresen mutatták be. Személyek bennük: Enyedi Gizella, Rác Rózika, Dobray Kálmán stb.

Egész ünnepély rendezésének gerince, lelke, központja Fazekas Pál volt, Keresztúr társadalmában a jótékony célok szolgálatában való fáradozásairól kiválóan ismeretes férfi. Ez áll feleségéről is.

Csaknem valamennyi társulati tag készséggel nyújtott segédkeztet a hazafias ünnepély rendezésében, sőt nem társulati tagok is, köztük Horváth Károly, ki a pyrotechnika nagyfokú ismeretével fogva, az élőképek rendezésébe folyt be sikeresen.

Kalapot emelünk a közművelődés, a hazafiság szolgálatában álló kis testület előtt, hazafias cél érdekében tett fáradozásukért. Legyen nekik köszönet a rendezőknek és szereplőknek.

Legyen köszönet a pártoló nemes közönségnek is, kik e hazafias célt fillérekkel jóakarattal szolgálták. Szerény háláiban is lakik jó lélek.

A székely gyógyvizek érdeke.

Kolozsvár, jan. 22.

A székely kongresszus összműködése, határozati javaslatainak életre valóssága egy boldog jövőnek a képét tüntették, fel melynek előjövetele mldorádóvá fogja változtatni a sivatár valót, a székeklyföld közigazgatási viszonyait.

Azóta a földmívelésügyi és a kereskedelmi tárca költésévében előfordul minden féle más érdekeket telkaroló momentum: csak a székelyföld érdekei szorgosan kerültek.

Változott még is valami. A székelyföld teljhatalmu megbízottját Sándor Jánost a napokban nevezték ki állam titkárnak és választották meg képviselőnek s így az anyiszor áttanulmányozott ügy, — mely személyes tanulmányt követel, ha gyökerekenakunk szánalni —, kiesett a belügyi államtitkár kezéből.

Kaptunk új biztost, lesnek új tanulmányok, mert enélkül e képlehetetlen az ügy felkarolása és irányítása és jön egy új korssak, mely miundt fog jelenteni csak haladást nem.

Igy válik fatálissá székelyföldön a status quo.

Itt fekszik előttem egy panaszos levél. A székely kongresszus üstökénél fogta ezt a kérdést is, mert hiszen törvénssé fellendülés függ attól is, hogy miként védessenek meg a székelyföld ásvány és gyógy vizeinek érdekei! Olcsó legyen a kinalat; könnyű gyors és biztos legyen a szállítás, hogy a rengeteg vagyonért, — melyet Isten kárpotlásul fakasztott a szegény székely nép számára, az erdők mélyében, az utak mellett, az udvarokon; tolyék be a péns, a mely lábra állítja az eladósodott, a kispolyozott, adókkal agyon terhelt népet.

E kérdéssel is foglalkozott a székely Kongresszus, sőt a mint olvasom a kongresszus nyomtatásban kiadott tárgyalási naplójában, határozati javaslattal is rohantak az ügy védelmére.

A magas kormány már régen szállítási kedvezményel látta el a gyógyvizeket, sőt amint közigazgatási tudósításokból értesülhetünk, Sándor János a külországokba mérés-kelt áron való szállítást is kieszköszölte. Rómánál már nyílt a útődött a dolog, Tó-

rök és Dél-Oroszországot illetőleg pedig tárgyalásokat is folytat a kormány. Pedig Rómánia a gyógyvis fogyasztásban nagy rubrika, hát a kormánynak sietve kellene dolgozni azon, hogy a kivittet a többi államokban is biztosítsa.

Könnyű gyors és biztos legyen a szállítás, vagyis az a magyarországi vagy külföldi megrendelő amely gyógyvizet a székeklyföldről szerzi be, minden kellemetlenség nélkülősdével jusson a megrendelt árú bir-tokába.

Ez ugyanis a kereskedelmi összeköttetéseknek a záloga.

De mi történik gyógyvizeinkkel? A ki nyáron orvosa rendeletére valamelyik székely földre megy, ott mindennapi orvosága a gyógyviz s ehhez hozzá is szokik, nélkülözhetatlenné válik. A szezon befejezte után félve megy haza és félve gondolt betegségére, mely a gyógyviz rendetlen használatát után újból felléphet. A fürdő igazgató természetesen biztosítja arról, hogy a vállalat gyorsan és biztosan tud szállítani gyógyvizet. És el telnek az őszi enyhébb hónapok, jön a zímantós tél s a gyógyvizet élő családnak egy szép napon kézbesítik a megrendelt gyógyvizet. Vasuti szerencsétlenség vagy háború érte ezt a ládát? ... Nincs egy ép üveg benne levelezés, újabb kellemetlenségek, de a baj ismétlődik; míg végre megállítják, hogy a roppant hidegben képtelenség a szállítás.

Kedvezményt adott az állam, de a kormány szük keblű. Ha itt is alapjában orvossal volna és segítette volna az érdekeket, nem volna a fennakadás, nem merülne fel ezek az új és feltétlen gyors szállításra való állapottok.

És minő kiszámíthatatlan károk minden oldalról! Megrendelés csökken, a bizalom meginog s emellett csak úgy zudul a fürdő vállalat nyakába akár és a kár.

Az üveg eltörik, mert megfagy a víz, az elfolyó víz megrögzösztja és használhatatlanná teszi a láda szalmázatát, sőt sokszor a ládát magát is. Megakad a munka és sok évek szorgalmasan össze gyűjtött gyümölcsét egy téli szállítás, egy téli tönkre teszi.

Ilyen dolgokban szükmarkuszkodik a kormány. Ha jól tudjuk, ilyen és hasonló kérdésekben a kereskedelmi és ipar kamara tájékoztatja a kormányt és a székely föld népe már sok mindent köszönhet a marosvásárhelyi iparkamarának: esodálkosunk hogy ebben az általa ismeretes áldatlan állapotban nem tette meg előterjesztéseit.

Csik gyimes-brassói utvonalon fekszik majdnem minden gyógyfürdő (egyedül Borszék szállít tengelyen), hát annyi érdek együttessen, a hol ezeket megélhetéséről van szó, nem döntőleg hat egy részletkérdés el-bírálásánál?

Szállítás kedvezmény már megvan, hát siessen a kormány ezt oly módon értékesíteni hogy gondoskodjék fűtött kocskiról, de ne határozati javaslattal.

Vákar P. Arthur.

Egyetmás.

Uj színház.

Mikor Bánffy Dezső miniszterelnök lett, csak úgy zudult fejére a sok elismerő és üdvözlő felirat, távirat diszpolgárság stb. a törvényhatóságok részéről.

Kolozsvár város törvényhatósága sem akart elmaradni, de mivel sok kurucz foglalt helyet a képviselői bizottságban, a kormánypart részéről erősen féltek, hogy az üdvözlése és diszpolgárostása Bánfynak fiaszkóval fog végződni. Azért azzal álltak a kommunika elé, hogy Bánffy új színházat fog Kolozsvárnak építtetni, s illő tehát ezért üdvözlőni és diszpolgárnak megtenni. Ez a fogás hatott s egyetlen kurucz felszólalás után megtörtént az üdvözlés és a diszpolgárostás.

Most újra ott állunk, Tisza ígér színházat s még hozzá teszi azt, hogy kolozsvári iparosokkal építteti fel.

Igaz, hogy nem az ő, nem is az ország pénzéből, hanem a mi színházunk alapjaiból, de hát ezt is jó neven kell végük tőle, mert az a fő, hogy egyszer már legyen új színházunk.

De azt az egyet kikötjük, hogy ezért diszpolgárrá meg nem választjuk, se nem üdvözlöl-

juk, mert az ígérletnek többé nem hiszünk s ha majd csakugyan az új színház állni fog a Hunyadi-téren, akkor is felesleges lesz a köszönet, mert a miénkből építtette.

A fehér bál.

Benne vagyunk a farsangban. Mások, ilyenkor a bál meghívók mindennapos vendégek voltak. Most alig hoz a posta elvélve egy-egy mulatságra szóló meghívót.

Bárlól pláne hallgat a krónika. De mégis egy bárlól kaptunk meghívót, a fehér-bárlól, a melyet a házférséglyző-filléregylet rendez, s a melyen holnap este bizonyára annyian készülnek megjelenni, hogy szüknek fognak bizonyulni a Vigadó termei. De nem lesz csoda, mert a rendező-bizottság élén, Kozma Ferencnek hetek óta akkora agitációzt fejt ki minden körben, hogy a fényes siker el nem maradhat. A bál különben külsőleg is igen szépek igrékezik, mert a fejez jelmezek és hozzá a kalapok igen izlések és csinosak. Lesz nagy felvonulás, a mi festői képet fog nyújtani. Ez lesz az első nagyobb mulatság a kolozsvári farsangnak és bizonyára ott lesz Kolozsvárnak színe-java.

Üzenet.

Már többször tudomására hoztuk a közönségnek, hogy a nyomdai magas munkás bére miatt a kolozsvári lapok kiadói kénytelenek voltak nemcsak a hirdetések árait emelni, hanem a belépti díjjal rendezendő mulatságok meghívói, reklamjai, hímen-hírek, nyilvános közönyetek és nyugtázások, szomorujelentések stb. közlésért is csekély díjazást megállapítani. Dacára ennek, igen sok rendező-bizottság ingyen óhajtja mégis közleményeit a lapokba felvettetni. Azért újra ki kell jelentenünk, hogy a többi lapokkal történt megállapodás folytán senkivel szemben kivételt nem tehetünk és fenti természetű közleményeket csak díjazás mellett közölhetünk.

Báró Orbán Balázs emléke.

Br. Orbán Balázs-szoborbizottság két évvel ezelőtől mástól ezer gyűjtőivel küldött szét.

Szomorú dolog, de igaz, az egykori önzetlen hazafi szilárd jellem szent emléke illő és méltó eredménynyel e gyűjtésnél nem találkoztok.

Alig néhány gyűjtőivel juttattak vissza a bizottsághoz.

A gyűjtőket kapoktat tisztelettel felkérem a gyűjtőket, ha gyűjtés nélkül, beszámolhatós céljaiból küldjék vissza bizottságunkhoz.

Hazáját híven, becsülettel szolgálja, az igazi érdem iránt kegyetlen háláját rója le, ki adományával az igaz hazafi emlékére állítandó szobor ügyben való törekvésünket előmozdítja.

Székely-Keresztúron, 1904. jan. 19.

Pap Mózes
szobor biz. jegyző.

Mulatságok.

Házikölőke. Az izr. nőegylet idei első kötetkijét f. hó 23-án (szombaton) tartja Smiel Dávidné Ferenc József-utj házában. Az igen látogatottnak ígérkező költőke este 8 órakor kezdődik.

Az „Erdélti Gépez és Gépező Egyesület” saját könyvtára javára a központi szállodaemeleti termében, 1904. február 2-án zártkörű táncozvigalmat rendez.

IRODALOM.

Kolozsvármegyei közigazgatási nap-tára. Az 1904-ik esztendőre e címmel szerkesztett egy naptárt Pozsonyi Gábor. A közigazgatási rész előtt, mely a megye összes nemű hivatalait, egyesületeit, testületeit felöleli, szépirodalma is van, melyben a naptár-szerkesztő szintén mulatságos, vidám olvasmányt kívánt nyújtani olvasóinak. Ara a kolozsvármegyei közigazgatási naptárnak 1 kor.

Jóm De l'Orme asszonyt azon nyíltaságáért melylyel elősmerte, hogy ő mi volt.

Herbert haragos meglepetéssel nézett rá; Blanka gunyosan nevetett és azt mondta: — Valóban, mama mind a két nemből előg védelmezőket talál! Meg fogom neki mondani, hogy Geisler urat a barátai közé számítsa.

— Megtisztelve érezném magamat, ha ő azt tenné — válaszolta Geisler ur, a lovát lovagló vesszőjével érintve és büszke volnék a kitüntetésre.

Blanka összehúzta a szemöldökét és azután valami tetszelgő megjegyzést intézett Herbert Trachyhoz, aki az oldala mellett lovagolt és az egész lovaglás alatt feltűnő figyelmet tanusított iránta. Nem volt e Blanka gazdag örökös? — Geisler rrrak gondja volt rá, hogy ez a lovaglás hosszas ideig tartson de midőn De l'Orme kisasszonyt a Chester-ton téri otthonába haza kísérte, a lovát átadta a lovászának és ő gyalog ment vissza a parkba. — Ő elvált volt Herbert Fracytól mielőtt Blankát haza vitte, de utközben a távolban meglátta De l'Orme Guyt, és most utban volt hogy őt megtalálja.

De l'Orme ur egy fa alatt állott és annyira el volt a saját sötét gondolataiba merülve, hogy a Geisler Orlof érintésére és hangjára megregett.

— Guy álmodozol és miről?

— Az ég tudja, hogy azok nem voltak valami fényes alkalmak, válaszolja Guy sohajtvá.

— Te komor vagy és az által, hogy egyedül itt maradsz, nem javított dolgokat! mondja Geisler. Gyere velem oda, ahol van élet. Mindenki szívesen lát.

— Oh, igen, természetesen, a meddig Castletonnak a tulajdonosa vagyok!

— Guy, te most szarkasztikus hangulatban vagy. Ha a merkantil világban volnál, azt gondolnám, hogy pénzt vesztettél.

— Gondolj amit akarsz. Merre menjünk? tette utána, a gondolkodástól megszabadulni törekvő lelki nyugtalansággal.

(Folyt. köv.)

Egyleti élet.

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara 1904. évi januárius hó 26-án (kedden) d. u. 4 órakor közgyűlést tart.

Politikai hírek.

Politika és bank.

E czim alatt az A-y a következőket írja:

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár-egyesület február hó 2-án közgyűlést tart, melyen három megüresedett igazgatói állás betöltésével is fognak foglalkozni. Mint értesülünk, a három igazgatói állásra Kossuth Ferencet, Polónyi Gézárt és Falk Miksát fogják megválasztani.

Az új párt Désén.

Az új párt dési ideiglenes végrehajtó bizottsága a következő felhívással hívja meg a polgárokat az alakuló közgyűlésre:

Polgártársak!

Az elmúlt esztendő meggyőzte a magyar nemzetet arról, hogy parlamentje nem képviseli a nemzet akaratát és hogy míg a szabadelvűséget hirdető többség rútol teladva az 1867 évi kiegyezés kikötéseit, a mindenkor személyes érdekek szolgálatába szegődött, addig az ellenzéki pártok ideális jelszavak hirdetése mellett pozitív eredményeket elérni nem tudnak, mert kormányképességgel nem bírnak.

Ezen áldatlan állapot közepette minden igaz magyar honpolgár szívében élő s mintegy a nemzet közérületét tolmácsoló hívó szózatként hangzott el e hazában Br. Bánffy Dezső programja, mely egy a 67-es alapon szerveződő „Uj-párt” létesülését sürgeti és a mely párt alapvető és vezörgondolata, hogy megteremtse a gazdaságilag és anyagilag független Magyarországot és ennekután a vagyonában megerősödött Magyarországnak minden vonalon kivívja alkotmánybiztosította jogait.

Az ország minden részében őszinte lelkesedés fogadta az új, de mindnyájunk szívében élő eszmét s az „Uj Párt” zászlajára újabb és újabb hívek, újabb és újabb választókerületek és városok esküsznek föl igaz lelkesedéssel.

Az „Uj Párt” vezéreszméje várme-gyénkben s főleg választókerületünkben is oly tömegesen kapcsolta magához a pártihíveket, hogy a dési választókerület lelkes polgársága szükségesnek látta nyílt kérdéssel fordulni a választókhoz.

A kérdésre adott felelet oly lelkes és kedvező volt, hogy a szervező-bizottság az „Uj Párt” megalakulását sürgős szükségessé tekinti s az alakuló közgyűlés idejét f. év januárius hó 24-én d. e. 11 órára az „Angol”-szálló nagytermébe tűzte ki.

Az alakuló közgyűlésen személyesen jelen lesz és programját személyesen fejti ki az „Uj-párt” országos megteremtője báró Bánffy Dezső önmegméltósága.

Hazafias szívvel hívjuk fel tehát Dési város és a dési választókerület polgárságát, hogy az alakuló közgyűlésen minél nagyobb számban jelenjenek meg, s csatlakozzék kibontott zászlónkhöz, a melyre a magyar haza szabadsága, alkotmányos függetlensége van fölírva.

Az alakuló közgyűlés napjának ünnepi sorrendje a következő:

1. Reggel 9 órakor a vasuti állomáson ünnepélyes fogadása a kolozsvári vonattal érkező br. Bánffy Dezső önmegméltóságának és a kolozsvári „Uj párt” kiküldött tagjainak.

2. Bevonulás.

3. Alakuló közgyűlés d. e. 11 órakor „Angol” szállóban.

a) Elnöki megnyitó és üdvözlő beszéd, b) Br. Bánffy Dezső beszéde, c) Határozati javaslat előterjesztése, d) Csatlakozók beszédei, e) Az új párt elnökségének és végrehajtó bizottságának megalkotása.

Este 8 órakor társas vacsora az „Angol” szállóban. A közgyűlés idejére az „Angol” szálló nagytermének erkélye kizárólag női közönség részére van föntartva.

A kerület választó polgárait és érdeklődőket az egész ünnepség folyamára meghívja

Az ideiglenes végrehajtó bizottság.

Ujabb kilépések a Kossuth-pártból.

Hir szerint Bedőházy és Lengyel példáját még 15 Kossuth-párti fogja követni a napokban.

SZÍNHÁZ.

Kurucz Feja Dávid. Pényes Samu nagysikerű történelmi színműve nem vonzott publikumot, amint általában a drámák nem esáleknei a színházabajársáknak. Annál többen lesznek ma az „Aranyvirág” premijén. Hogy a dráma miért nem kell? Ne keressük most az okait. Tény az, hogy ez a drámai személyzet nem elég és nem alkalmas arra, hogy a közönséget lázba hozza. Produkálnak elég közepes előadásokat s a közönség is elég közepes érdeklődéssel nézi meg őket. Az esti darabban Szakács játszott a czim szerepet. Tölvölgy szép és gyönyörű Tábori rse, bár a Tölvölgy Margit egyéniségéből hiányzik a démon. Tompa lantosa olyan mint régen, Nagyon egészséges és nagyon trombitászerű. Több mélységet és kevesebb haragságot. Hegedűs Szerfán minden jógyekezete kárba megy, annyira ideges. Laczkó Aranka és Kassai Károly, az utóbbi kisserében megnyugtatólag hatott.

A kolozsvári Nemzeti Színház építése. A Magyar Építőművészek Szövetsége Budapestten egyetemes ülésén tárgyalta azt a hirt, a mely szerint a belügyminiszternél tartott anket elhatározta, hogy a kolozsvári Nemzeti Színház építésének alapjait a Fellner és Helmer bécsi építészek által készített tervet fogadja el. Tudvalevő, hogy e tervet a Fellner és Helmerék a budapesti Nemzeti Színház tervével együtt már 1901-ben készítették el és hogy az összes érdekelte művészi és építési köröknek egyhangú erélyes tiltakozása után ejtették

el a külföldi építészek megbízatását, miután Pichler Győző orsz. képviselő ez ügyben Széll Kálmán akkori miniszterelnökököt hevesen támadta. — A Magyar Építőművészek Szövetsége ez ülésebből kifolyólag ez ügyben a következő nyilatkozatot teszi közzé: A Magyar Építőművészek Szövetsége megdöbbenéssel vette tudomást arról az állítástól, hogy a magyar építőművészet megkerülésével a kolozsvári Nemzeti Színház építésének alapjául egy bécsi építész-csend tervei fogadták el. Építészünk minden eddiggel fölmerült feladat megoldásánál oly magas fokot mutatták a fejlődésnek, a melyet elismert a külföld és a mely föltétlenül följogosítja őket arra, hogy minden, bármilyen földadat létesítését a maguk részére követeljék. Különböző lealázó és sérelmes ez a határozat a mai politikai küzdelmek közepette, midőn óvatosan kellene kerülni minden oly ténykedést, mely az osztrák tudással és művészettel szemben a világ előtt inferioritásunkat látszanék bizonyítani. Minden színházi szerencsétlenség újabb tanúsítja, hogy a színházépítés minden eddig leszürott sablonja helytelen; új eszmékre van szükség, hogy az eddig elért eredmények felhasználásával kialakuljon az a reform, mely az ember életét kellőképpen oltalmába veszi.

A magyar építőművészeknek ez csak érdeke, a hatóságoknak azonban, a melyeknek az emberélet biztonságáról kell gondoskodniuk, kötelességük.

A helyes eredményt itt csakis nyilvános tervpályázat biztosítja.

Az aranyvirág. Huszka és Martos operetteje holnap szombaton páros számú (108) bérleti előadásban kerül színpadra.

Vasárnap két előadás lesz. Ugyanis délután Verő Györgynek köztetszésében részvétel népszínművét a „Menyecske”-et az utóbbi szereposztásban, este pedig az „Aranyvirág” kerül színpadra harmadszor.

Iphigenia Taurisban. Goethe drámája lesz a legközelebbi ifjusági előadás e hó 31-én. A darab dr. Csengeri János egyetemistának jóles fordításában kerül színpadra. A drámát Kolozsvárt 1890-ban adták (Április 7-én) egyszer Hegedűs István fordításában. Az lesz tehát nálunk második előadása a klasszikus darabnak.

Heti műsor:
Szombat: Aranyvirág.
V. d. u. Menyecske.
este: Aranyvirág.

Egy fogadás.

A kik helyeslik a nemzeti küzdelmet.

Tegnap este egy privát társaságban erős vita folyt a felett, hogy a közvélemény helyesli-e azt a titáni küzdelmet, melyet Ugronék a magyar parlamentben, a magyar nemzet legszentebb jogáért:

A magyar nyelvért folytatnak.

A vita eldöntetlen maradt. A helyett egy fogadás történt. Egy páron azt állították, hogy az „Ellenzék” még száz embert sem tudna felmutatni, a kik helyeslik Ugronék küzdelmét.

Mi erre fogadást ajánlottunk fel, hogy nem **egy**, de **több** száz van olvasóink között is olyan, a kik **helyeslik** a küzdelmet.

Kérjük azért igen tisztelt olvasóink közül azokat, kik velünk **egy véleményen** vannak, sziveskedjenek egy levelező lapon, vagy levélben **becses nevüket** velünk közölni.

MINDENFÉLE.

— januárius, 22.

Hazafias tisztelettel kérjük előfizetőinket, szíveskedjenek az előfizetési díjjukat mihamarább megküldeni — hogy a lapot minden megszakítás nélkül tovább küldhessük.

— **Időjárás.** Ma reggel 8 órakor az időjárásban Kolozsvár vezetett. Nálunk volt legnagyobb hideg, 6 fok. — A lehült levegő különben mindenütt lenyomta a higanyt a zérus alá. Csupán Kiskapuson állt a fagy-ponton. Mindenütt csendes és a legtöbb helyen derült az idő, a mi azt mutatja, hogy a jelenlegi egyhé fagy pár napig tartani fog.

— **Bánffy Dezső Kolozsvárt.** Br. Bánffy Dezső ma reggel Kolozsvárra érkezett, a honnan holnap indul Dére, hogy vasárnap az ottani pártgyűlésen résztvegyen. Bánffy és párthívei ma este 8 órakor a New-York szálló egy külön termében közös vacsorágyúlnak össze, ahol megfogják a hívek hallgatni a pártvezető nézetét a politikai helyzetről. A párt egyszersmind megkezdte a szervezkedési akciót, hogy minden eshetőség készen találja. Bánffyt párthívei közül többen fogják a dési szervezkedő gyűlésre el kísérni.

— **Megyeri Dezső,** a kolozsvári Nemzeti Színház igazgatója, egészségének helyreállítását véget Abbázába utazott.

— **A függetlenségi pártpolitikáról.** Ezzel a címmel a mai postával egy igen érdekes röpiratot kaptunk, melyet Lengyel Zoltán orsz. képviselő írt, a ki a leszerelés miatt a napokban lépett ki Kossuth-pártból. Az idő rövidsége miatt csak holnap közölhetünk belőle egyetmást. A röpirat ára

1 korona s csakis a „Független Magyarországi” kiadó-hivatalnál Budapesten lehet megrendelni.

— **Hazai iparpártolási.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara köztdomásra hozza, miszerint a földművelésügyi minisztérium gazdasági tudóstól által 1902. évi decz. hó 3-án Budapesten tartott kongresszuson egyebek között a hazai ipar gyakorlati támogatásának és a nép között való terjesztésének kérdése is tanácskozás tárgyát képezte. A tanácskozás eredményeképpen a gazdasági tudósítók készséggel felajánlották az irányban közreműködésüket s elhatározták, hogy saját hatáskörükben minden lehető el fognak követni, hogy a hazai gazdák közönségét a versenyképes hazai iparcikkéek fogyasztói sorába toborozzák.

Hogy azonban ennek az üdvös és igen nagy horderejű, a magyar iparfejlesztés és a hazai iparcikkéek terjesztésére irányuló hazafias vállalkozásnak gyakorlati eredménye lehessen és az ehez fűződő remények mihamarabb testet ölthessenek, feltétlenül szükséges, hogy a gazdasági tudósítók a versenyképes hazai iparcikkéek beszerzési forrásáról mindenha tudomással bírljanak, emellegfogy saját érdekében jár el, és a közjóknak szolgálatot tesz a versenyképes árut előállító iparos és az ugyanilyen árut forgalomba hozó kereskedő, ha az ezen áruva vonatkozó ajánlatait, árjegyzékeit sat. a gazdasági tudósítók rendelkezésére bocsátja.

A gazdasági tudósítók czimátára az iparkamara irodájában rendelkezésre áll s a hivatalos órák alatt az érdeklődők által használható, egyben pedig gondoskodott a kamara, hogy ez a névjegyzék az iparosok és kereskedők érdekképviseleteinek; jelesül: az ipartestületeknek, iparos-egyleteknek, kereskedő-társulatoknak sat. sürgősen megküldendessék.

— **Az Erdélyi Irodalmi Társaság** ez év január hó 24-én, vasárnap d. e. 11 órakor, a városház gyűléstermében rendes havi felolvasó ülést tart. Tárgysorozat: 1. Moldován Gergely r. tag: A szerelem a román népköltészetben. 2. Tompa Kálmán vendég: Költemények. 3. Kovács Dezső r. tag: Elbeszélés. 4. Kun István gróf r. tag: Költemények. Kolozsvár, 1904. januárius 20. Szamosi János, alelnök. Csengeri János, titkár.

— **Állatvédelem és a kolozsvári rendőrség.** Az állatvédő-egylet alelnöke a kolozsvári dohányfuvarozási vállalkozója ellen panaszt tett a lapban megjelent állatkínzás miatt. A főkapitány elrendelte, hogy a fuvaros lovait a városi állatorvos vizsgálja meg. A tárgyalás a főkapitányságnál holnap lesz.

— **Társas-vacsora.** Az Erd. Irodalmi Társaság vasárnap este a New-York szálló külön helyiségében társas vacsorát rendez. A vacsorát Csengeri János dr. tiszteletére rendezik abból az alkalomból, hogy a jeles titkár kinyomatta Aisziklosnak teljes fordítását. E mű Arany János és Csiky Gergely fordítása mellett kincset képezi a magyar irodalomnak. A tudományos akadémia egyesek megbízására fogott hozza Csengeri János a görög irodalom remekeinek áttüztetéséhez. Vállalkozása fényes sikere megszerezte számára az elismerés babérait. Az Erdélyi Irodalmi Társaság ügyes dolgot csinál, mikor megragadja a kiváló alkalmat kitűnő főtitkárra ünnepelésre. A Csengeri János tiszteletére rendezett vacsorára vendégeket is szívesen látnak.

— **Városi közgyűlés.** Tegnap folytatta a városi közgyűlés a tárgysorozat elintézését.

Tagok elég szép számmal jelentek meg. Első tárgya ama javaslat volt, amely a Fellegvár oldalának rendezését óhajtja. Közöney Imre a hely alatt, a szamos partján a szemét lerakás ellen szóval fel és sürgőti köztisztasági szempontból az állapotok rendezését, valamint a csatornázást kapcsolatban a Rákóczy uttal. Generisch Gusztáv dr. a gyermekmenhelyre való tekintettel tartja szükségesnek a Rákóczy uton a csatornázást. Tutek Sándor a hely oldal rendezését sürgőti és Somodnyak azt a javaslatát terjeszti elő, hogy városi területből m. e. 4 hold jeleltessék ki s ebből a hegyoldali viskó tulajdonosok elhagyott telekeiket kárpótoltsanak. Haller Károly dr. hozzájárul ehhez és elfogadja Póczy főmérnök azt a javaslatát, hogy a legszükségesebb javítások engedtesse meg. Gombos Ferenc az épületek újítását beültetendők véli, s fokozatos kisajátást javasol a hegyoldalon.

Szvaosina Géza polgármester utal arra, hogy a városnak csupán a Szamos cölöpsalánál felépítése 120 ezer koronájába került a m. é.-ben. E befektetés céltudatosan azért tette, hogy itt az állapotok rendeztesse. A mint a város pénzátára rendbe jó, néhány év múlva alkalom nyílik újabb áldozatok tételére is. Egy bizottság kiküldését látna szükségesnek mely az elhangzottak értelmében tervet dolgozon ki.

Kuszkó István ajánlja, hogy a bizottság dr. Szádeczky Gyula egyetemi tanár és geologus véleményét kérje be, a hegyoldal beteges és leomlani készülő, s így közveszélyes szikláira való tekintettel.

Többek hozzá szollása után bizottság kiküldését határozza el a gyűlés.

A Szent Ferenc rendi zárda helyreállítására a közgyűlés hozzájárulást szavaz meg. A Kolozsvári közúti gőzvasút r. t. kérése ügyében a közgyűlés bizottságot küld ki, a kik Brassóba megmenekülnek a motoros kocsiakat s jelentést tegyenek tapasztalataikról.

Fadrusz János dr., a késmárki vértanú Dankó Pista szobrára költségeket szavaztak meg.

A temető bizottságba beválasztották köz felkiallással dr. Apáthy István egyetemi rektort.

— **Motoros kocsi tanulmányozása.** A kolozsvári közúti vasút részvénytársaság a közlekedést mint már említettük, ismét megakarja indítani. Ezutal motoros kocsikat fog járni a mi kevésbé veszélyes és szebb is. Minden 12 perczen fog indulni a Főtéről a vonalakra egy-egy kocsi s így főleg a kik pályaudvarra óhajtanak kijutni, az elkésés veszélye nélkül vehetik igénybe a közúti kocsiját. A tegnapi városi közgyűlés bizottságot küldött ki, a melynek feladata a brassói vonalon tanulmányozni a motoros kocsikat. A törvényhatóság részéről a kirándulásban részt vesznek Papp József dr. Tanács József és Kuszkó

István. A törvényhatóság tagok a város minden anyagi megterhelése nélkül önköltségükön teszik meg ezt az utat. A városi tanács részéről kiszállanak Fekete Nagy Béla városi tanácsos Póczy Mihály főmérnök és dr. Hadady Endre városi főkapitány.

— **Felolvasó estély.** A városi milleumi iskolában szombaton volt megtartva az ifjúsági egyesület 7-ik felolvasó estélye. A műsor 10 pontból állott, melyeket énekszámnak szavazatok, monologok és zenészművek alkoták. Felolvasást az egyesület alkotója Elek Gyula igazgató tartott „Társadalmi betegségek” czimén, mely mindvégig lekötötte a nagyszámú hallgatóság figyelmét. Az estélyen a kir. tanfelügyelőséget Balog Sándor s. tanfelügyelő képviselte, ki teljes megelégedéssel fejezte ki az ifjúsági egyesület működését s az estély szép erkölcsi sikere felett. Ez a valóban hasznos és szép missziót teljesítő egyesület teljesen megérdemli a közönség jóakaratu figyelmét és támogatását.

— **Friedrich Czell és Sohno Klausenburg.** Egy borítékot küldtek be hozzánk, mely a felirat szerint Stief Jenő és társa papírárúházában készült. Ebből azt következtetjük, hogy valahol talán létezik az a cég, a mely székhelyül egy nem létező várost biggyeszti a neve után. Ha bárhol a föld kerékén ez a cég csakugyan létezik, tekintettel arra, hogy minden polgárnak nemcsak ismeri, de tisztelni is kell hazája törvényeit. A törvénytsírték elmulasztása miatt ez a cég szégyelje magát.

— **A lundenburgi cukrot ingyen adják.** Az erdélyi részekből két oldalról is kaptunk hírt, a melyek a magyar ipar ellen irányuló törekvésekről szólnak. *Beszterczéről* arról értesítenek, hogy ott **ingyen** adják a vevőnek az osztrák cukrot. Erről egy kis, két nyelven nyomtatott plakát tájékoztatja a vevőt. A plakát magyar szövege így szól:

Cukor ingyen!
Egy nagyobb mennyiségű kávébevásárlásnál azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy képes vagyok minden igen t. vevőnek, míg a készletből tart, 1 kiló elsőrendű kávévételnél, melynek ára 2 frt, egyszersmind **két kiló első minőségű lundenburgi cukrot ingyen** kiszolgáltatni. Becses partfogását kérve, jegyzek Tisztelettel:
Schmiedt Albert.
Czégutalajdonos: **Laurenczi János.**
Buchduokerei E. Chalner Bistritz. 25—904.

E kis plakát mutatja, hogy az erdélyi részekbe szállított osztrák cukor olyan olcsó, hogy azt 1 kiló kávé mellé **két kilóként** lehet ingyen adni. Ez az osztrák gyárak *élet-halálküzdelmet mutatja*, a magyar gyárak tönkretételére.

Kolozsvárt egyes kereskedők 2 csomag svéd-gyujtót adnak 1 krért, hogy az Emke és a Reitter-gyujtót kisorítsák. Egy turista bejárta most a székhelyföldet s jelenti, hogy a fűszerkereskedésekben cukrot, gyujtót s egyéb versenyképes honi cikket keresve sem lehet találni. Ügynökök és nagykereskedők: Hessheimer, Teutsch, J. B. Misselbacher zsebkönyvet tartják az összes kereskedőket. Ez urak a magyar produktumokról tudni sem akarnak. Ok látják el az összes üzleteket. A székhely kamarától, az erd. iparpártoló szövetségtől és a magyar védő-egylettől remélik az orvoslást.

— **Vásár Bánffy-Hunyadon.** Nagy volt a szomorúság Bánffy-Hunyadon, mivel az állítólagos száj- és körmőfájás állatbetegség miatt a folyó évi január 25-én tartandó országos vásárt, mely az ottani lakosságra nézve a tél közepén nagyon kapos szokott lenni, előzőleg betiltották. A bánffy-hunyadiak azonban sarkukra állottak és bebizonyították, hogy a tilalomnak semmi oka nincs, mivel az állatbetegség megállapítása valószínűleg valamely állatorvosi téves véleményen alapult. A kereskedelmi miniszter sürgősen megvizsgálta az esetet és az alispáni hivatalnál távirati uton intézkedett, hogy a január 25-iki országos vásárt akadály nélkül megtarthassák Bánffy-Hunyadon, az ottani lakosság élénk öröme.

— **Nagyvárad olcsó villamos világitása.** Az egész országban nemsokára Nagyváradnak lesz a legolcsóbb villamos világitása. Olyan olcsó lesz, hogy még a legkisebb munkálatsáiban is, pislogó és füstölő mécs helyett, egészséges és kellemes fényt terjesztő izólámpák fognak világítani. Az édesdi járásban levő járdavilágítást nagy kiterjedésű s a föld eddig ismert ásványai között legértékesebb aluminium-telep kihalászára egy előkelő bányászó kohó részvénytársaság kezét fogva egy nagy pénzintézetet, kezdett komoly tárgyalásokat. A telep mellett négyezer lőért képviselő vizieró is van, a melyet a társaság az aluminium villamos uton való kiejtésére szintén kiejti. S mitután az aluminium-olvasztásra az erőt csak a nappali időben veszik igénybe, az esti órákra elektromos távvezeték a nagyvárad központi fogók bevezetni az áramot. A távvezeték sodronyait az itt termelt aluminium féméből fogják készíteni, ezáltal tetemesen olcsóbb lesz a vezetékek és így nagyon olcsó lesz az energia is. A roppant mennyiségű árammal a Járdóly s Nagyvárad közlő levő falvakat és telepeket, valamint a vasútállomásokat és óráházakat is be fogják világítani.

— **Szerencsétlenség a templomban.** Szegedről írják: Tegnap vezetett oltárhoz Sammen Miklós Bócsa községbeli (Torontálmegeye) fűszerkereskedő Csányi Annuská, egy jómódú felsőtanai polgár viruló szépegyű leányát. Kicsiny hiba volt, hogy az esküvő örömmel nem változott gyászos alkalommá, mert az történt, hogy a menyasszony ruhája az oltárnál meggyulladt és ha csak egy pillanattal is tovább késik a mentés, ott halt volna meg az oltár előtt, a boldogság küszöbén, a legszörnyűbb tűzhalállal. Az eset déli harangszókor történt, mert ekkor eskette meg Várhelyi József felsőköz-ponti plébános az ifjú párt. Az esküvői szertartás után a plébános visszavonult a sekrestyébe áttöltözi, ezalatt pedig a hagyományos szokás szerint járta a menyasszonyavatás. A menyasszonyt az öreg asszonyok egő gyertyával a kezükben néhányszor az oltár körül vezették; az egyik gyertya a menyasszonyi fátyolhoz ért, mely azonnal

lángralobbant. Óriási sikoltozás támadt erre. A menyasszony elájult. Szerencsére a férfiak megőrizték lélekjelenlétüket és mielőtt a könnyű menyasszonyi ruha egy láng lehetett volna, hamarosan rádobták az égő ruhára az oltárlepcső szőnyegét és így sikerült a tüzet elfojtani. Bár a menyasszony megmenekült a legkisebb halálától, nagyon komoly égési sebeket szenvedett és beletelik néhány hét, amíg teljesen felgyógyul.

Szerkesztőségi üzenet.

F. H. (Egy csomó vers.) Ha más szerkesztőségbe hasonló hangon ír, előlík a levelet verseivel együtt. Mi azonban elolvastuk végig a levelet s a verseit is. Jóakarattal intjük őnt, hogy véleményét változtassa meg *önmagáról*. Az ember soh'se legyen önmaga bírja. Az ember magával szemben elfogult. Pláné a poéta, ki, ha kukorékol a kakas a dombon, arról is azt hiszi, hogy az ő versét tudja a kapirgáló tyukokkal. Önben tényleg felosillámlik a tehetség. Ugy, mint az érczben az aranyerek. Azonban távol áll attól, hol az írásművészet kezdődik. Ugy látszik, van mondanivalója, sulytolja őnt az élet, eszeszi a boldogtalan szerelem és a dicsőség fény-sugára is bolygatja álmaikat. Ha azonban elismerést, nevet óhajt szerezni, mélyüljön el még jobban lelkében és fírizzozza még dusabban és színesebben a verseit. Nem hisszük, hogy idegen neve zárta volna el érvényesülése előtt az utakat. Miért nem választott álnevet? Fiaatal írónak a a legjobb belépő bizonyítvány az irodalomba. Majd eljön az idő aztán, mikor a saját idegen hangzásu nevével lép ki az irodalomba. A foka kevés, az eszkimó tengersok. Öntől és kitarásától függ a boldogulása. Verseiből kettőt-hármat a közlemdők közé felvettünk

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefon-tudósításai és sürgőnylevelei.

Új választások.

Budapest, jan. 22.

Minden jel arra mutat, hogy új választás előtt állunk. Még pedig, mint ma beszéltek, már márczius hónapban megtörténnek az új választások.

Tisza tehetetlenségében ezzel akarja kivágni magát szorult helyzetéből.

A néppártról.

Budapest, jan. 22.

A kormányparti lapok azt írják, hogy a néppárt nem ért egyet Rakovszky Istvánnal. Erre vonatkozólag a néppárt hivatalos lapja kijelenti:

Ez teljesen alaptalan s olyan irányzatot állít, melynek czélja nagyon is kitetszik. A néppárt igenis legteljesebb egyetértést valja Rakovszky István gondolkodásával s a pártunk tagjai mikor Rakovszky a pártkörben megjelent, a legtüntetőbb és legszívélyesebb ovációknak részesítették őt képviselőházi beszéde alkalmából. Ki kell jelentenünk, hogy a lapok állítása a valóságnak — éppen ellenkezője.

Harcz tovább.

Budapest, jan. 22.

Az ujonczmegajánlási javaslat felett a vita foly tovább az országsházban. A harcizoló ellenzék száma napról-napra növekedik s így Tiszának minden reménye, hogy még e hónapban meglesznek szavazva a katonai javaslatok, dugába dől.

Tegnap már az Apponyisták közül is Saághy Gyula mondott nagy beszédet a javaslat és Tisza ellen és még többen készülnek a dissidensek közül felszólalni.

Hir szerint Eötvös Károly is felszólal a napokban.

Polonyi Géza felszólalása.

Budapest, jan. 22.

Polonyi Géza már két napja készült felszólalni, hogy alkalmat adjon Tiszának nyilatkozni a katonai reformokra nézve. Ez a felszólalás előre megvan beszélve Tiszával, mert Polonyiék erősen nagy szükségét érzik annak, hogy Tisza a katonai dolgokra valamelyes megnyugtató nyilatkozatot tegyen, mert különben a Kossuth-párt újra szétrebben s egy nagy része rögtön csatlakozik a harcizolókhöz. Már tegnap akart Polonyi beszélni, de nem jutott szóhoz. Mára szintén várják fejszólalását, de kérdés, hogy beszélhet-e, mert a harcizoló ellenzék részéről a szónokok már kívannak jelölve.

A választási reform.

Budapest, jan. 22.

A választási jog reformja tárgyán összehívott értekezlet tagjainak nagy része oda nyilatkozott, hogy abból egyhamar aligha lesz valami, mert óriási elmunkálat kell, hogy megelőzze.

A szabadelvű párt.

Budapest, jan. 22.

A szabadelvű pártban maholnap kitör a forrongás, épen mint Széll Kálmán alatt, a kinek a passzívrezisztenciára vonatkozó politikáját nem bírták sok ideig támogatni. Tisza István is e politikára helyezkedett s hívei azt hiték, hogy most nem kell oly sokáig a kényelmetlen állapotban lenniük. Azonban csalódtak s mély rezignációval

látják, hogy a harcizoló küzdelmét a passzívrezisztenciával bajos lesz leküzdeni. A kibontakozást most a párt nagyrésze a képviselőház feloszlátásában és az új választásokban látja.

Polgármester választás.

Deva, jan. 22.

A tegnap megtartott városi közgyűlésen Kontz Domokos volt polgármestert újra megválasztották.

Gyilkosság.

Budapest, jan. 22.

Pécsről jelentik: Tizenegy évvel ezelőtt elkövetett gyilkosság büntetése derült ki a gyilkos önfeljelentése folytán. A baranyamegyei Szárasz községben 1903. július havában a községi erdőben felakasztva találták Schvarcz Teréz 18 éves leányt. Az előjáróság öngyilkosságot állapított meg és rendőri hullavizsgálat mellőzésevel temették el. Most 11 év után a váci fegyintézetben fogva levő Till Ádám csavargó a pécsi kir. ügyészséghez írt levelében tette maga ellen azt a feljelentést, hogy ő a mondott időben Schvarcz Teréz megölte és azután a leánynál levő kötéllel, melyet az az összeszedett gallyak összekötésére használt egy fára felakasztotta. A vizsgálat folyik.

Párbajok.

Budapest, január 22.

Gróf Teleky Sándor és Bede Jób hírlapíró között ma délben az Arlof-féle vívóteremben kardpárbaj folyt le.

Teleki gróf jelentéktelenül megsérült. A felek a párbaj után kibékültek. Még egy kardpárbaj volt ma a Fodor-féle vívóteremben.

Gromon Dezső államtitkár és Jekfalussy Zoltán miniszteri titkár a park-klubban összeszólalkoztak, a miből párbaj lett.

Gromon jelentéktelenül megsérült és a párbaj után a Házban megjelent.

Dinamit a Házban.

Budapest, jan. 22.

A képviselőház elnökségéhez ma egy anonim levél érkezett. E levélben azt írják, hogy a képviselőház pinczéjében **három kiló dinamit** van elrejtve s ma az ülés alatt felrobbantják. Még van idő, gátolják meg. Az elnök Farkas terembiztossal megvizsgálták a pinczékét, de **semmi** sem találtak.

Fordulat a politikában.

Budapest, jan. 22.

Illetékes helyről tudatják, hogy még ma a politikában **szenzációs fordulat** várható.

Tisz, ugyanis kijelentette volna, hogy **miután az obstrukció nem szűnik, hanem növekedik, elkerkeztetnek látja az időt szakítani a passzív rezisztenciával** s erről még az ülés folyamán nyilatkozik.

Országgyűlés.

Budapest, jan. 22.

A képviselőház mai ülésén a jegyzőkönyv hitelesítésénél Ugron Gábor kifogásolta a Lengyel Zoltánra vonatkozó részt.

Senki sem hallotta, ugymond, hogy az elnök szavazásra felvette a kérdést. Ellentmondások jobbfelől

Kubik Béla: Erőszak!

Gabányi: Visszaélés!

Tisza István helyesli az elnök eljárását, mire a jegyzőkönyvet hitelesítik. Napirend előtt Vizontai Soma szóval fel s szóval teszi Tisza István rendeletét a gyűlekezési jogra vonatkozólag.

Maróthy Sándor, a mentelmi bizottság eladója jelentést tesz a Lengyel Zoltán ügyéről. Elmondja az esetet, miközben arról folytonos zajos kiáltások hallhatók.

Hamis tényállás, nem igaz, kiáltják mind sürübben.

Kiáltások balfelől. Gyönyörű eljárás. A költséget az előadó ur fogja-e fizetni? Jakabffy Imre elnök felakarja tenni a kérdést a szavazásra, de Holló felszálal az elnöki emelvényre és zárt ülést kér.

Maróthy előadó jelenti, hogy **Lengyel Zoltán nem jelent meg a bizottság előtt s mivel már ismételve renitenskedett, a bizottság jegyzőkönyvi megrovásra és ennek a hivatalos lapban való közzétételre és a kerületében való plakatirozásra ítéltetett.**

Az elnök és a jobboldal előbb szavazást kíván, miből nagy házszabályvita keletkezik. Végre a többség szavazással elfogadta a mentelmi bizottság határozatát.

Ezután zárt ülést következett.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felelős szerkesztő és laputalajdonos: **MAGYARY MIHÁLY.**

Meghívó.

Székely borkereskedés rtárs.

VIII-ik évi

rendes közgyűlését

Székely-Keresztúron, hivatalos helyiségében 1904.
Február 28-án, (vasárnap) d. e. 10 órakor tartja.

Tárgysorozat:

1. Igazgatóság 1903. üzletévi jelentése.
2. Felügyelő-bizottság jelentése.
3. Zárószám és mérleg megállapítása.
4. Igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagok választása.
5. Igazgató-elnök bejelentése az ellene állóknak tett vádat.
6. Alapszabályszerű indítványok.

Részvények a közgyűlésen való megjelenhetés feltételül a közgyűlés előtti 2 napon Február hó 27-én este 6 óráig az igazgatósághoz beadandók.

Székely-Keresztúron, 1904. Január 21-én.
1—1 70 **Az igazgatóság.**

Közgyűlési meghívó.

Az udvarhelymegyei takarékpénztár részv. társ.

1904. február hó 14-én, délután 9 órakor Székely-
Udvarhelyen, hivatalos helyiségében tartja

XXII-ik évi rendes közgyűlését.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a lefolyt üzletévről a mérleg megállapítása és a nyereség felosztására vonatkozó javaslata.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság szabályszerű felmentése iránti határozat.
3. A tisztviselők lakbérének felemelése iránti indítvány és megállapítása azon időpontra, melytől a gyakornokoknak az ötödik korpótlékhoz való igénye kezdődik.
4. Választás.

A közgyűlésre a t. részvénytulajdonosok azon figyelemztetéssel hivatnak meg, hogy részvényeiket a még le nem járt szelvényekkel együtt a gyűlés megnyitásától, lehetőleg a megelőző két napon az intézet pénztáránál letenni s magukat igazoló jeggyel el látni sziveskedjenek.

Székely-Udvarhely, 1904. Január hó 13.
1—2 71 **Az igazgatóság.**

Pályázati hirdetmény.

A Kolozsvári Kis- és Középkereskedők Takarékpénztár- és Hitelszövetkezete az ügyvezető hivatalnok állásra pályázatot nyit.

Folyamodások a képesített igazolásával folyó hó 31-ig mindenkor d. u. 3—4 óráig alólírt elnökséghez nyújthatók be, — hol a feltételek is megtekinthetők. 1—3 69

Kolozsvár, 1904. január 20-án.

Kolozsvári kis- és közép-kereskedők Takarékpénztár- és Hitelszövetkezete elnöksége.

Wesselényi Miklós-utca 13 szám alatt.

Első erdélyi hiteltudósító iroda és kereskedelmi ügynökség

Kolozsvárt, Kossuth Lajos-utca 24 sz. a.

Elvállal mindennemű tudakozást Magyarországon egész területére és Európa minden nagyobb városába. Széleskörű összeköttetései s minden városban fentartott levelezői révén úgy kereskedelmi, mint bármilyen más ügyben gyorsan és pontosan a legmegbízhatóbb információkat szerzi be.

Az erdélyi részben az első és egyetlen hiteltudósító vállalat, mely a kereskedői világban eddig sokszor észlelt nagy hiányt van hivatva pótolni.

A közönségnek kedvezményes áru 10, 25 és 50 éves tudakozási lapok állanak az irodában rendelkezésre.

Kiadó ház,

az Emke-téren levő 10-dik házszám mellett épületeivel együtt egy vagy több évre az év április hó 1-től kiadó. Értekezni tulajdonos

Lázár Istvánnal, Szilágy-Nagyfaluban.

2—3 63

SAISON CZIKKEK!

- Ámor arzenekes, legjobb szer az arozból tisztáltságra ellen 1 tégely kor. 1.—
 Ámor hajszesz, a hajkihullást biztosan megszünteti 1 üveg kor. 1.20
 Ámor hölgypor, semmi illót nem tartalmaz 1 doboz kor. 2.40
 Ámor szájvíz, orvosok által ajánlott legjobb szájdesinficiens 1 üveg kor. 1.—
 Szoba illatok, kárpát fenyő illat 1 üveg kor. —80
 Ibolya, gyöngyvirág, orgona illatok 1 üveg 1.60
 Csukamáj olaj Norvégiaiból, kellemes íze miatt gyermekek is szívesen veszik 1 üveg 2.—
 Illatszerek angol-francia gyártmányok.
 Likőrök és Rumok házilag való készítésére utasítással, 20 féle Essentiát ajánlok.

BURGER FRIGYES

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 9—10 szám a.
3 35—100

Kész fehérneműek, vásznak, sifonok. Különböző blousok és szoknyák.

Amig a raktár tart készletemet

a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlom.

Ágy- és asztal- **Zsirai Mór,** Szőnyegek, asztal-
neműek. fehérnemű- és kelengye áruhaza, Mátyás kir.-tér. és ágyterítők.

1212 9—24

Magyar királyi államvasutak városi menetjegyirodája

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 26 sz.

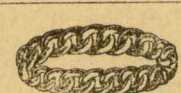
1. Elárulit és kiad a nap bármely szakában:

- Zónajegyeket,
 Mérsékelt áru menettérít jegyeket,
 „ „ körutazási „
 „ „ közvetlen külföldre szóló jegyeket,
 Mérsékelt áru fürdő (saison) jegyeket,
 „ „ hajójegyeket,
 „ „ szállodai szelvényeket,
 Éves bérletjegyeket,
 Hálókocsi jegyeket,
 Menetrendeket és díjszabásokat.

2. Felvesz és elszámol bármely vonathoz személypodgyaszt díjfelemelés nélkül.
3. Elfuvaroztat podgyaszt háztól az induló vonatokhoz és kézbesíti a podgyász vevényt.
4. Befuvaroztat podgyászokat közvetlenül az érkező vonatokról. Az utasok kéretnek a podgyász vevényeket a ruhatárnál elismervény ellenében leadni.

7 13—x

Máv. városi menetjegyiroda.

SÁRGA JÁNOS

ékszerész és műtő, egyházfelszerelési műintézete Kolozsvárt,

Mátyás király-tér 13 sz.

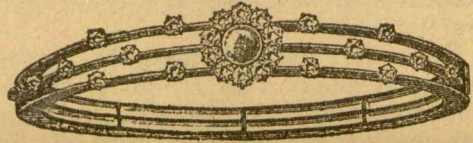
TELEPHON 354 sz.

Mátyás király-tér 13 sz.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát és modern technika vívmányaival felszerelt műintézetét. Elvállalja ékszerek, díszműtárgyak, ezüst evőeszközök, egyházfelszerelési cikkek, nemkülönben díszmagyar ékszerek készítését, javítását és stilszerű átalakítását.

Szíves megkeresésekre rajzokkal és költségvetésekkel a legnagyobb készséggel szolgál

5 79—x

SÁRGA JÁNOS,
ékszerész és műtő.

Szakialisták gyermek felvételeiben.

JOÁNOVICS TESTVÉREK

fényképészek, Mátyás király-tér 32 sz.

Elsőrendű műterem: készít platin és fényes képeken kívül nagyításokat, aquarelleket, olajfestményeket meglevő kis képek után. o o o o o o o o o o o o o o o o

Öltözők a n. é. közönség rendelkezésére állanak. A téli hónapokban a műterem minden helyiségefüttve van.

TELEFON 150.

TELEFON 150.

(Ezelőtt KATÓ J.)

4 44—50

2 15—46

Akar hódítani a farsangon?

Szerezze be szükségleteit

Bittó Rezső férfi-divat üzletében

és a siker biztos lesz.

KOLOZSVÁRT.

Ajánlja az újabb időben gazdagon és a legmodernebb anyagokkal dusan felszerelt

KÖNYVNYOMDÁJÁT,

mely különösen alkalmas minden olyan nyomtatványok előállítására, melyeknek az izléses külső belbecsét is emelni van hivatva.

Deák F.-utca.

„ELLENZÉK” KÖNYVNYOMDA

De éppen olyan csinnal és lehető olcsó árban készít mindennemű egyszerű nyomtatványokat is és ezeknek nemcsak csinnal, hanem gyors előállítását is felelősséget vállal.

Vidéki megrendeléseket a legpontosabban teljesít.

Telefon 233.

Telefon 233.

Árverési hirdetmény.

Ezennel közhírré teszi alólírt igazgatóság, hogy a kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Zálog osztályánál elzálogosított s 1903. November hó végéig lejárt és még ki nem váltott tárgyak, az I. II. osztályból nyílt árverésen el fognak adatni és pedig az I. osztályu tárgyak u. m. ruhaneműek, háziesszközök, áruk stb. árverése lesz folyó évi Febr. hó 8. A II. osztályu tárgyak, u. m. arany-, ezüstneműek, ékszerek stb. árverése lesz folyó évi Febr. 15. — Az árverések az intézet helyiségében mindig délután 3 órakor kezdődnek.

A zálogtárgy tulajdonosa fel van jogosítva az eladásra kitett tárgyakat az árverés kezdete előtt még kiváltani, a már eladott tárgyakból a bejött többlet őt illeti.

A vevő tartozik a vételért rögtön lefizetni és a tárgyat elvitetni.

Kolozsvárt, 1904 január 9.

23 4—* Takarékpénztár és Hitelbank igazgatósága.

Hirdetéseket
legelőszóban vesz fel lapunk kiadóhivatala.

Részvett kiállításon kitüntette szép és jó munkáért.

Udvari és Társa
kocsigyártó cég

legnagyobb készletet tart új kocsikból, valamint elvállal a szakmába vágó javításokat, kocsik lakozást, bérelést kívánat szerint. Kívánatra árjegyzéket küld.

Használt
Kocsit
beveszel.

Megrendeléseket készséggel teljesít. Vidéki irásbeli megkeresésekre azonnal válaszol. A nagyérd. közönség eddig irántunk tanúsított nagybecsű pártfogását jövőre kérve, mely tisztelettel **Udvari és Társa** Kolozsvár, Radák-utca (Zöldfa-vendéglő mellett.)

8 99—*

A ki jót akar, kérjen
győri gyártmányu
Koestlin-
féle legfinomabb kéksz-biszkvit-
TEA-SÜTEMÉNYEKET.

42 39—40

Kapható Kolozsváron:

Szele Márton, Adi László,
Bréver Janos, Gergely
Ferencz utóda, Ifj. Gráf
Lőrincz, Havas Armin,
Pap Ernő, Somlyay László,
Weress László, Zsilinszky Antal uraknál.

KOLOZSVARI
Takarékpénztár és Hitelbank
RESZVÉNYTÁRSASÁG.

Törlesztés és közönséges jelzálog kölcsönöket nyújt hosszabb, vagy rövidebb időre Kolozsvárt fekvő bérházakra és bárhol fekvő földbirtokra. Az ügyleteket a leggyorsabban és legelőnyösebben bonyolítja le s a kölcsönöket minden levonás, vagy külön díj nélkül készpénzben fizeti ki. 578 99—*

A híres és közkedveltségnek örvendő K.-Impéri
RÉPÁTI SAVANYUVIZ
mindig friss töltésben kapható minden fűszerkereskedés és vendéglőben. Kizárólagos forgalmazó: Kolozsvárt,
Veress Károlynál, Dézma-utca 1 szám.
Telefon: 466 szám.
4—300 52

Világ-Panoráma

elsőrangú műintézet, Szentegyház-utca 3 sz.

1904. január 20-tól 1904. jan. 23-ig
PALESZTINA és SYRIA.
Minden vasárnap, szerdán és pénteken este 8 óráig zongora-játék mellett árfelmérés nélkül.
Mindennap nyitva (vasár- és ünnepnapokon is) reggel 9-től 12-ig délután 2—10. Uj sorozat minden vasárnap.
6 14—x **Az igazgatóság.**